

මානව ශාස්ත්‍ර පීඨ ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය

සිව්වන කලාපය

2002/2005

කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

රිති විෂයක වාග්විද්‍යාව

කපුගොල්ලුවේ ආනන්ද කිත්ති හිමි

Linguistics is a vast subject and relates to every field associated with language. Therefore, it is not an exaggeration to say that all subjects are linked to linguistics. The field of linguistics had a restricted scope in the past. But at present, it has proliferated into numerous sub-fields.

The development of linguistics in the 70's gave rise to the opinion that the study of literature should be combined with the study of linguistic theory. This has resulted in the emergence of a new subject in the field of linguistics known as "Stylistics"

The aim of this short article is to introduce the Sinhala reader to this new subject of "Stylistics"

වාග්විද්‍යාව යනු භාෂාවේ විශාල ම ඒකකය වූ වාක්‍ය කොටස් වලට බෙදා (Binary Cutting) අධ්‍යයනය කිරීමේ විද්‍යාව ලෙස දැක්වේ. එහිදී වාක්‍යයක් පාද (Phrases) වචන (Words) ශබ්ද (Sounds) වශයෙන් බෙදා වෙන් කරනු ලැබේ. ශබ්ද හා වචන පිළිබඳ අධ්‍යයනය ශබ්දිම විද්‍යාව (Phonology) හා පදිම විග්‍රහය (Morphology) යටතේ අධ්‍යයනය කෙරේ. වාක්‍යයක වචන පිළිවෙළ (Word Order) වාක්‍ය විචාරයෙන් (Syntax) විමර්ශනයට ලක් වේ. අර්ථය පිළිබඳ ව වාග්වේදීන්ගේ අවධානය යොමු වන අතර එය අර්ථ විචාරය (Semantics) යනුයෙන් හැඳින් වේ.

වාග්විද්‍යාත්මක න්‍යායන් මත පිහිටා කළ භාෂා විග්‍රහයන් හේතුවෙන් දෙවන භාෂා ඉගැන්වීම පහසු වූ අතර 70 දශකය වන විට භාෂා ගුරුවරුන් අතර වාග්විද්‍යාව ඉතා ජනප්‍රියත්වයට පත්විය. 70

දශකයෙහි මැද භාගය වන විට බොහෝ දෙනා සාහිත්‍ය ගැන ද සැලකිලිමත් වූහ. මේ අවධියේ බොහෝ සාහිත්‍ය රසවතුන්ට යම් සාහිත්‍ය නිර්මාණයක් තේරුම් ගැනීමට හැකි වුවත් ඒ පිළිබඳ ගැඹුරු හා විධිමත් අවබෝධයක් උදෙසා වාග්විද්‍යාව ඊට උපයෝගී කරගත යුතු බව බොහෝ දෙනා දැරූ මතය විය.

මේ නිසා ම වාග්වේදීහු 70 දශකයේ මැද භාගයේ දී සාහිත්‍ය විමර්ශනයට පෙළඹුණෝ ය. මෙසේ ඇති වූ වාග්විද්‍යාත්මක සාහිත්‍ය විමර්ශනය "ඊනි විචාරය" (Stylistics) යනුවෙන් හැඳින් වේ. ඊනි විචාරය වාග්විද්‍යා විෂය ක්‍ෂේත්‍රයෙහි වෙනම ම සංවර්ධනය වූ ස්වාධීන විෂය ක්‍ෂේත්‍රයකි. ඊනි විචාරකයෝ (Stylistician) සාහිත්‍ය නිර්මාණ විමර්ශනයට ලක්කොට පවත්නා ස්වරූපය විග්‍රහ කරන නමුත් මෙය මෙසේ විය යුතු යැයි නිර්දේශ කරමින් ගුණ දොස් පවසමින් විවේචනය (Prescriptive) නොකරති. සාහිත්‍ය කරුවෙකු, තම නිර්මාණය සඳහා යොදාගත් භාෂාව ඊනි විචාරකයාගේ විග්‍රහයට ලක් වේ. තව ද ඒ නිර්මාණය සඳහා යම් යම් වචන යොදා ගත්තේ කවර හෙයින් ද? එකී නිර්මාණය සාහිත්‍ය රසයෙන් රසවත් කිරීමට ඒ වචන කවර ආකාරයෙන් ඉවහල් වී ද? වාක්‍ය පිළිවෙළ කවර හේතු නිසා වෙනස් කළේ ද? යන මේවා ඊනි විචාරකයාගේ විග්‍රහයට හසු වේ.

ඊනි විචාරය යනු "වාග්විද්‍යා න්‍යායන්ට අනුකූලව සාහිත්‍ය නිර්මාණයක පවත්නා යථාර්ථවත් ස්වභාවය විග්‍රහයට ලක් කිරීම" යනුවෙන් කෙටියෙන් නිර්වචනය කළ හැකි ය.

"Style" යන්න මෙහි දී "ඊනිය" යනුවෙන් දැක් වේ. ඊනිය යනු විධිය, ක්‍රමය, ආකාරය, ලස්සනය, හැඩය වශයෙන් දැක් විය හැක. එහෙත් ඊනි විචාරය යන්නෙහි "විචාරය" යන පදය ඊට උචිත දැයි යන්න තරමක් කල්පනා කළ යුතු ගැටලුවකි. ඊට හේතුව නම් විචාරයෙන් කෙරෙන්නේ විවේචනයයි.

මේ වචන තුළ නිර්මාණයක ගුණ දොස් කිය වේ. ඒ අනුව මෙය මෙසේ විය යුතුය. මෙය මෙසේ නො විය යුතු ය යනුවෙන් විවේචනය මගින් දක්වනු ලැබේ. එහෙත් රීති විචාරය මගින් එවැන්නක් සිදු නො වේ. පවත්නා තත්ත්වය පමණක් විග්‍රහයකට ලක් වේ. යෝජනා හෝ චෝදනා ඒ විග්‍රහය තුළ අඩංගු නො වේ. විචාරය "Critizise" ලෙස අර්ථවත් වන අතර "Stylistic" යන්න තුළ "සාහිත්‍ය වාග්විද්‍යාත්මක න්‍යායන්ට අනුකූලව හැදැරීම හා විග්‍රහ කිරීම" යන අර්ථය තිබේ. එනිසා "රීති විචාරය" යන්න "විග්‍රහය" (Discriptive) ලෙස සැලකිය යුතු වේ.*

රීති විග්‍රහය යනු වාග්විද්‍යා න්‍යායන්ට අනුකූලව සාහිත්‍ය නිර්මාණයක පවත්නා යථාතත්ත්වය අධ්‍යයනයට හෙවත් විග්‍රහයට ලක් කිරීම යනුවෙන් නිර්වචනය කිරීම මැනවි. එහි දී සාහිත්‍ය නිර්මාණයක ශබ්ද පද්ධතිය, පදිම පද්ධතිය, ව්‍යාකරණාත්මක පද්ධතිය, අර්ථ විචාරාත්මක පද්ධතිය යන භාෂාවේ සියලු පද්ධති රීතිවිග්‍රහයකයාගේ අවධානයට ලක් වේ. නමුත් සාහිත්‍ය විචාරයේ මෙන් නිර්මාණකරු හෝ ඔහුගේ පුද්ගලික ජීවිතය කිසිසේත් ම රීතිවිග්‍රහකයාට වැදගත් නො වේ. ඒවා පිලිබඳ ව නො සලකනු ලබන අතර එය අපකෂපාතී විග්‍රහයකි.

සාහිත්‍ය නිර්මාණ වන කවි, ගීත, නවකථා, කෙටිකථා, නාට්‍ය යනාදී මේවා නිර්මාණය කරන පුද්ගලයෝ සමාජයෙහි සුවිශේෂී පිරිසකි. හැම පුද්ගලයෙක් ම එවැනි නිර්මාණකරුවෙකු බවට පත් නොවේ. එනිසා ම රටක නිර්මාණකරුවෝ අතලොස්සක් පමණක් සිටිති. සාමාන්‍ය මිනිසාට දෙදෙනෙකුගේ හෝ කීපදෙනෙකුගේ දෙබස් වැදගත් නොවන්නට පුළුවන. නමුත් නාට්‍ය නිර්මාණ කරුවෙකුට එය ඉතා වැදගත් විය හැක. නාට්‍ය කරුවා විසින් එවැනි දෙබස් උපයෝගී කොටගෙන ඉතා උසස් නාට්‍යමය

* Stylistic - රීති විග්‍රහය, රීති විද්‍යාව, රීති විෂයක වාග්විද්‍යාව, විධි විග්‍රහය යන නම් යොදන්නේ නම් වඩා යෙහෙකි.

Stylistician - විධි විග්‍රහකයා, රීති විග්‍රහකයා, රීති විෂයක වාග්විද්‍යාඥයා.

අවස්ථාවක් නිර්මාණය කරනු ලබයි. එය උසස් නාට්‍යකරුවකුගේ මහඟු හැකියාවයි, කුසලතාවයයි.

“හත් පන” කෘතියෙහි කථා පුවත යමෙකු තව පිරිසකට කීවේ නම් එය නිර්මාණයක් නො වේ. නමුත් මුණිදාස කුමාරතුංගයන්ගේ “හත් පන” නිර්මාණයකි, සාහිත්‍ය කෘතියකි. ඊට හේතුව නම් ඒ තුළ රීතියක් (Style) තිබීමයි. එම කෘතියෙහි ඉදිරිපත් කිරීම් සියල්ල විශේෂ නිර්මාණාත්මක කෞශල්‍යයකින් අනුන ය. මේ ලක්ෂණය සෑම සාහිත්‍ය නිර්මාණයකින් ම ඊට අදාළ ව අන්තරගතව තිබේ. රීතිය යනු සාහිත්‍ය තුළ තිබෙන්නා වූ විශේෂ ශෛලියයි. විශේෂ ලක්ෂණයයි, විශේෂ විධියයි. විශේෂ ආකාරයයි. එය සාහිත්‍යයෙහි උත්තරීතර එලයයි.

යම් පලතුරක පිටපොත්තෙහි ආකර්ශණීය ස්වභාවය එහි රසය පිළිබඳ ව හැඟීම් ඇති කරවයි. එලෙසම සාහිත්‍ය නිර්මාණයක ද ආකර්ශනීය පිටපොත්තක් ඇත. ඒ රීතියයි. (Style) නිර්මාණයක රීතිය හෙවත් ඉදිරිපත් කිරීමේ ශෛලිය අනුව සාහිත්‍ය නිර්මාණයෙහි උසස් බව රැඳී පවතියි. පහත සඳහන් උදාහරණ සලකා බලමු.

(A) උදේ පාන්දර කුකුල්ලු අඬලනවා.
 අම්මා ලිප අවුලාගෙන කෑම හඳනවා
 කෝච්චිය කොළඹ යනවා
 බිම්මල් පිපෙනවා. පුතේ නැගිටින්න.

(B) I went for a walk. I was walking alone.
 At that time all of sudden
 I saw a beautiful sight
 I saw a beautiful golden daffodiels

ඉහත සඳහන් ප්‍රකාශයන් දෙක භාෂාත්මක හා වාග්විද්‍යාත්මක ලක්ෂණයන්ගෙන් අනුන වේ. එහෙත් මෙම ප්‍රකාශ දෙක පහත සඳහන් අයුරින් ඉදිරිපත් වේ නම්,

(C) පිනිබර යාමේ සැවිලන් හඬලනවා
 අම්මා වටකර ලිප ගිනි මෙලවෙනවා
 කොළඹ රේල්ලුව රජ ගමනක යනවා
 නැගිටින් පුතුනේ බිම්මල් හිනැහෙනවා

(D) I wonder'd lonely as a cloud
 That floats on high ov'r vales and hills
 When all at once I saw a crowd
 A host of goldern daffodils.

මෙහි (C) නිර්මාණයෙහි එළිවැට රැකී ඇත. එය රිද්මයකින් යුතු වේ. තාලයකට ගායනා කළ හැක. මෙය ගීතවත් කාව්‍යයකි. (A) මෙන් හුදු ප්‍රකාශයක් හෝ වාර්තාවක් නො වේ. ඒ නිසා (C) කාව්‍යයකි.

(D) පද්‍යයෙහි ලඝුවකට පසු ගුරු යෙදේ. මුල් පේළි තුන ලඝු හතරකින් හා ගුරු හතරකින් යුතු වේ. අවසන් පේළිය පමණක් ලඝු තුනකින් හා ගුරු හතරකින් යුතු වේ. මේ නිසා එහි රිද්මය රැකී තිබේ. එනිසා මෙය (B) මෙන් හුදු ප්‍රකාශයක් හෝ වාර්තාවක් නො වේ. එය උසස් කාව්‍ය නිර්මාණයකි. මේ අනුව සාහිත්‍ය නිර්මාණයක රීතිය (Style) යනු, යමක් අතිශයෝක්තියෙන් විශේෂ අකාරයකට, විධියකට, ශෛලියකට ඉදිරිපත් කිරීමයි.

සාහිත්‍ය නිර්මාණකරුවෝ වචන යොදා ගනිමින් බොහෝ දේ කරති. උදාහරණ ලෙස (C) හි සඳහන් "සැවිලන්" යන්න "කුකුලන්" යනුවෙන් ද සිංහලයේ යෙදේ. මේ වචන දෙක අතුරින් එම සාහිත්‍යකරුවා උචිත ම වචනය වූ "සැවිලන්" යන්න යොදාගෙන ඇත. එසේම එම නිර්මාණයෙහි ඔහු "උදෑසන" යන්න දැක්වීම සඳහා යොදාගෙන ඇත්තේ "පිනිබර යාමේ" යන්නයි. පරිසරය පින්තෙන් බරවන්නේ පාන්දර ජාමේ ය. අරුණෝදයේ ය. එක් සංසිද්ධියක් තුළින් ඔහු උදේ පාන්දර යන්න මොනවට

පෙන්වා දී තිබේ. මෙලෙස වචන යොදා ගනිමින් සාහිත්‍යකරුවෝ මහඟු මෙහෙවරක් කරන අතර ම මෙය හුදු ප්‍රකාශයක් හෝ වාර්තාවක් නො වන බව හා තමා කාව්‍ය නිර්මාණයක් කරන බව පාඨකයාට කියාදෙති.

මෙහි (D) නිර්මාණයෙහි ද කවියා විසින් තම උවමනාව උදෙසා වචන යොදාගෙන තිබේ. උදාහරණ ලෙස "I saw a crowd" යනුවෙන් යොදයි. එය සාමාන්‍යයෙන් ව්‍යවහාරයේ දී යෙදිය හැක්කේ මිනිසුන් සමූහයකටයි. එහෙත් මෙහි යොදා ඇත්තේ "ඩැංගොඩයිල්" මල් සඳහාය. කවියා එමගින් එම මල් වලට ජීවත්මක බවක් ආරෝපණය කොට තිබේ.

සාහිත්‍ය නිර්මාණකරුවා සුවිශේෂී පුද්ගලයෙකි. සාමාන්‍ය මිනිසා මෙන් දකින හා අහන දේ මොහොතකින් ඔහුට අමතක නො වේ. එය ඔහුගේ සිතෙහි පවතින අතර ඔහු සතු නිර්මාණ කුසලතාව උපයෝගී කොටගෙන උසස් කාව්‍ය නිර්මාණයක් කරයි.

කෙසේ වෙතත් වාග්විද්‍යාත්මක විග්‍රහයක දී රීති (Styles) යන සංකල්පයෙහි දැඩි එළඹීමක් නැත. ඊට හේතුව නම් හැම වාක් ප්‍රකාශයක් තුළ ම රීතියක් (Style) තිබීමයි. වාග්වේදියා ඔහුට ලැබෙන හැම වාංමය ප්‍රකාශයක් ම විග්‍රහයට ලක් කරයි. එහෙත් සාහිත්‍ය නිර්මාණයක් හා හුදු ප්‍රකාශයක් අතර විශාල වෙනසක් තිබෙන බව වාග්වේදීහු පිළිගනිති. රීති විග්‍රහයට (Stylistics) අනුව රීතිය (Style) යන්න විග්‍රහ කොට ඇත්තේ කෙසේ ද?

එම්. අයි. කේ. හැලිවේ උසස් වාග්විද්‍යාඥයෙකු වන්නා සේ ම රීති විග්‍රහකයෙක් (Stylistician) ද වේ. ඔහු පවසන අන්දමට රීතිය යනු "විකල්ප වචන අතුරින් උචිත ම වචනය තේරීම රීතියයි." (Style is the choice from alternatives)

උදාහරණ ලෙස ඉහත (C) නිර්මාණයෙහි එළිවැට රැකීම සඳහා උචිත වදන් යොදාගෙන ඇත. (හඬලනවා, මෙලවෙනවා,

යනවා, හිනහෙනවා) එහිසා එහි තාලය (Rhythm) රැකී තිබේ. තවද "පිනිබර යාමේ", "බිම්මල් හිනැහෙනවා" වැනි කාව්‍යාත්මක වදන් විකල්ප වචන අතුරින් කවියා මොනවට යොදාගෙන තිබේ. මේ විකල්ප වදන් හැලිබේ හඳුන්වන්නේ රීතිය (Style) ලෙසයි. මේ අනුව සාහිත්‍ය නිර්මාණයක ගුණාත්මක බව රචකයාගේ වචන තේරීම මත රඳෙන බව පෙනේ. එහෙත් එහි හොඳ නරක දැක්වීමක් රීති විග්‍රහයෙන් සිදු නො වේ. රීති විග්‍රහයේ දී සිදුවන්නේ සාහිත්‍ය නිර්මාණය වාග්විද්‍යාත්මක ව විග්‍රහ කිරීම පමණි.

පුනරුක්තිය වාග්විද්‍යාත්මක සංසිද්ධියකි. (Linguistic Phenomenon) සාමාන්‍ය භාෂණයේ දී පුනරුක්තිය වලංගු නො වේ. එහෙත් කාව්‍යයක පුනරුක්තිය අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් විය හැක. William Blake නම් ඉංග්‍රීසි කවියා තම කවියක දක්වන්නේ

"My love is a red red rose" යනුවෙනි.

මෙහි red, red යන්න පුනරුක්තියකි. එහෙත් එය නිර්මාණයෙහි උසස් බව පිණිස ඉවහල් වී තිබේ. එසේම ඔහුගේ ආදරයේ බලවත් බව (intensity of love) පෙන්වීමට මෙහි පුනරුක්තිය උපකාර වී ඇත. අනෙක් අතට එම කවියෙහි පුනරුක්තිය තුළින් තාලය ආරක්ෂා වී ඇත.

ඒ අනුව මෙහි විකල්ප වචන අතුරින් උචිත ම වචනය තෝරා තිබේ. එය රීතිය (Style) ලෙස ඔහු දක්වයි.

Trubetskoy හා Jakobson ආදී වාග්වේදීන් ඇතුළත් වාග්විද්‍යා පරපුර (Prague) "ප්‍රාගුවේ ගුරුකුලය" යනුවෙන් හැඳින්වේ. ඔවුන් රීතිය (Style) යන්න විග්‍රහ කරන්නේ "සාමාන්‍ය යෙදීම් අතුරින් අසාමාන්‍ය යෙදීම රීතිය" ලෙසයි. (Style is deviation from norms)

භාෂාවේ සාමාන්‍ය පිළිවෙළ වෙනස් වේ නම් ඒ අසාමාන්‍ය පිළිවෙළයි. උදාහරණ ලෙස පහත සඳහන් වාක්‍ය සලකා බලන්න.

- මම ගෙදර යමි - සාමාන්‍ය
- යමි මම ගෙදර - අසාමාන්‍ය
- I like ice cream - සාමාන්‍ය
- ice cream I like - අසාමාන්‍ය

ප්‍රාගුච්චි ගුරුකුලයට අනුව "රීතිය" යනු අසාමාන්‍ය පිළිවෙළයි. ඒ අනුව සාහිත්‍ය යනු සාමාන්‍ය නො වන අසාමාන්‍ය පිළිවෙළයි. උදාහරණ ලෙස

"අජානේය ස්කූටර් තුරගා පිට වඩිනා
කුමාරියනි වාතවේගයෙන් ඉගිලෙනු කොතැනා
බදා හිමි දෙවුර එස වී පුරවර සිරි බලනා
විලාශයට නුඹේ කිරුළ බිම වැටෙයි ද සිතනා"

"ස්කූටර් තුරගා" සාමාන්‍ය භාෂාවේ නො යෙදේ. එම යෙදුම සාමාන්‍ය යෙදුමක් නො වේ. අසාමාන්‍ය යෙදුමකි. විශේෂ යෙදුමකි. රචකයා "අජානේය ස්කූටර් තුරගා" යනුවෙන් අදහස් කළේ සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරයේ "ට්‍රේල් බයික් එක" යන්නයි. එහෙත් එය ශ්‍රවණය කරන පාඨකයාට මැනවින් අවබෝධ වේ. එනිසා "අජානේය ස්කූටර් තුරගා" යන්න අසාමාන්‍ය යෙදුමකි. ප්‍රාගුච්චි ගුරුකුලයට අනුව එය (Style) රීතියයි.

William Wordsworth ගේ කවියක පහත සඳහන් අයුරින් දැක් වේ.

"My heart leaps up when I behold
A rainbow in the sky
So was it when I was a child

So is it now when I am a man
The child is the father of the man"

මෙහි "behold" යනු "See" බලන්න යන්නයි. නමුත් "behold" යන්න කාව්‍යයන්හි පමණක් යෙදේ. සාමාන්‍ය භාෂාවේ නො යෙදේ. එය අසාමාන්‍ය යෙදුමකි. එලෙස යෙදී ම ප්‍රභූවේ ගුරුකුලයට අනුව රීතිය ලෙස ඔවුහු දක්වති.

මේ අනුව සෑම සාහිත්‍ය නිර්මාණයක ම ඊට ම ආවේණික වූ රීතියක් තිබේ. එහෙත් සාහිත්‍යමය නො වන භාෂාවන් තුළ රීතියක් නැතැයි යන්න ඉන් නො කිය වේ. ඒ තුළ ද රීතියක් ඇත. තනි තනි පුද්ගලයන් තුළ ද ඒ ඒ අයට ආවේණික වූ රීති තිබේ. (Every individual speech, there could be some markers; These markers are called stylistics) සාහිත්‍යය පිළිබඳ සැලකීමේ දී ඒ ඒ සාහිත්‍ය කෘති තුළ ඊට ම ආවේණික වූ විධියක්, ලක්ෂණයක්, ආකාරයක්, රීතියක් තිබෙන බව පැහැදිලි වේ. එය රීතියයි. ඒ රීති පිළිබඳ අධ්‍යයනය රීති විෂයක වාග් විද්‍යාවයි.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

1. Enkvist, N.E, 1964 Spencer J. Gregory M.J. 1964. **Linguistics and Style** Oxford University Press.
2. Freema D.C. (ed) 1981. **Essays in Mordern Stylistics**. London: Muthern and Co.
3. Halliday M.A.K. 1964 **The Linguistic Study of Literature**. In proceedings of 9th International Congress of Linguistics. H. Lunt (ed) Marton.
4. Hough G. 1964. **Styless and Stylistics**. London: Rouhedge and Kegan Paul.

5. Jakobson R.1969. Closig Statement: **Linguistics and Poetics**. In seboek T.A. (ed) Style in Lanuguage 1960.
6. Richards, I.A. 1929. **Practical Criticism**. Rouhedge & Kegan Paul.
7. Sebeck T.A. (ed) 1960. **Style in Language**. MIT Press.